

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

เทศบาลตำบลฟ้าหยาด เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในรูปเทศบาลเพียงแห่งเดียวในท้องที่อำเภอห้วยชนะชัย จังหวัดยโสธร ตั้งอยู่บนฝั่งทิศใต้และทิศตะวันออกของแม่น้ำชีในท้องที่ตำบลฟ้าหยาด มีพื้นที่ ๒.๘ ตารางกิโลเมตร มีชุมชน ๕ ชุมชน มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จดแม่น้ำชี
ทิศใต้	จดบริเวณแนวทางหลวงสายมหาชนะชัย - พนมไพร
ทิศตะวันออก	จดแม่น้ำชีและทางหลวงสายคำเขื่อนแก้ว - ราชสีไศล
ทิศตะวันตก	จดที่สวนราษฎรในเขตหมู่ที่ ๑ และท้องที่หมู่ที่ ๙ ตำบลฟ้าหยาด

แผนที่เขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ลุ่มๆ ดอนๆ แต่ไม่มีภูเขา พื้นที่ที่มีความลาดเทจากทางทิศเหนือลงไปทางทิศใต้

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปอยู่ในเขตอิทธิพลของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ฤดูกาลโดยทั่วไปจึงไม่แตกต่างจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศมีลักษณะร้อนชื้นสลับแล้ง แบ่งฤดูกาลได้ ๓ ฤดู คือ

๑. ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน อากาศจะร้อนจัดกลางเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๘.๔๐ องศาเซลเซียส

๒. ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน รวมปริมาณน้ำฝนตลอดปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เฉลี่ย ๗๑๙.๑๐ มิลลิเมตร และปี ๒๕๕๙ เฉลี่ย ๖๓๔.๔๐ มิลลิเมตร

๓. ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูหนาว ประมาณ ๑๗.๖๐ องศาเซลเซียสในเดือนธันวาคม

๑.๔ ลักษณะของดิน

ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะแก่การทำนา และปลูกพืชไร่ แม่น้ำชีเป็นแม่น้ำสำคัญที่ไหลผ่าน

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติไหลผ่านจำนวน ๑ แห่ง คือแม่น้ำชี หนองน้ำจำนวน ๓ แห่ง คือ หนองผำ หนองกล้า หนองอึ่ง สระน้ำ จำนวน ๑ แห่ง คือสระแวนฟ้า

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดไม่มีเขตอุทยานแห่งชาติ มีป่าสงวนแห่งชาติบางส่วน มีแนวเขตติดต่อกับ หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๓ มีการลักลอบตัดไม้ ทำให้สภาพป่ามีสภาพเสื่อมโทรมและมีการถางป่าเพื่อทำเป็นพื้นที่เพาะปลูกเพื่อให้เกิดประโยชน์จากการใช้ดินป่าเสื่อมโทรม โดยพื้นที่ถือว่ามีป่าค่อนข้างน้อย

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

๒.๑ เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดได้แบ่งเขตการปกครองเป็น ๕ ชุมชน คือ ชุมชนคุ้มโง้งเหนือวัดฟ้าหยาด ชุมชนคุ้มพระเรืองไชย ชุมชนคุ้มฝั่งแดงพัฒนา ชุมชนคุ้มวัดหอก่อง ชุมชนคุ้มบ้านก่อ

๒.๒ การเลือกตั้ง

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดมีนายกเทศมนตรี จำนวน ๑ คน รองนายกเทศมนตรี จำนวน ๒ คน และสมาชิกสภาเทศบาล ๒ เขต เขตละ ๖ คน

๓. ประชากร

๓.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร มีประชากรตามสถิติทะเบียนราษฎร ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ จำนวนทั้งหมด ๔,๘๔๘ คน แบ่งเป็นชาย ๒,๓๘๗ คน หญิง ๒,๔๖๑ คน ความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย ๑๓๙ คนต่อตารางกิโลเมตร

๓.๒ ช่วงอายุและจำนวนประชากร

ประชากรในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด แบ่งตามช่วงอายุได้ ดังนี้

อายุน้อยกว่า ๑ ปี ชาย ๑๙ คน หญิง ๑๕ คน รวม ๓๔ คน

อายุ ๑ - ๕ ปี	ชาย	๑๔๐	คน	หญิง	๑๓๒	คน	รวม	๒๗๒	คน
อายุ ๖ - ๑๐ ปี	ชาย	๑๔๒	คน	หญิง	๑๔๒	คน	รวม	๒๘๔	คน
อายุ ๑๑ - ๑๕ ปี	ชาย	๑๔๔	คน	หญิง	๑๐๘	คน	รวม	๒๕๒	คน
อายุ ๑๖ - ๒๐ ปี	ชาย	๑๗๑	คน	หญิง	๑๔๑	คน	รวม	๓๑๒	คน
อายุ ๒๑ - ๒๕ ปี	ชาย	๑๘๘	คน	หญิง	๑๗๓	คน	รวม	๓๖๑	คน
อายุ ๒๖ - ๓๐ ปี	ชาย	๑๘๘	คน	หญิง	๑๘๘	คน	รวม	๓๗๖	คน
อายุ ๓๑ - ๓๕ ปี	ชาย	๑๖๖	คน	หญิง	๑๕๗	คน	รวม	๓๒๓	คน
อายุ ๓๖ - ๔๐ ปี	ชาย	๒๐๒	คน	หญิง	๑๕๗	คน	รวม	๓๕๙	คน
อายุ ๔๑ - ๔๕ ปี	ชาย	๑๙๒	คน	หญิง	๑๘๘	คน	รวม	๓๘๐	คน
อายุ ๔๖ - ๕๐ ปี	ชาย	๒๐๔	คน	หญิง	๒๒๖	คน	รวม	๔๓๐	คน
อายุ ๕๑ - ๕๕ ปี	ชาย	๑๖๔	คน	หญิง	๒๑๙	คน	รวม	๓๘๓	คน
อายุ ๕๖ - ๖๐ ปี	ชาย	๑๓๖	คน	หญิง	๑๖๖	คน	รวม	๓๐๒	คน
อายุ ๖๑ - ๖๕ ปี	ชาย	๑๐๓	คน	หญิง	๑๓๕	คน	รวม	๒๓๘	คน
อายุ ๖๖ - ๗๐ ปี	ชาย	๗๔	คน	หญิง	๙๕	คน	รวม	๑๖๙	คน
อายุ ๗๑ - ๗๕ ปี	ชาย	๗๐	คน	หญิง	๙๖	คน	รวม	๑๖๖	คน
อายุ ๗๖ - ๘๐ ปี	ชาย	๔๑	คน	หญิง	๕๒	คน	รวม	๙๓	คน
อายุ ๘๑ - ๘๕ ปี	ชาย	๒๖	คน	หญิง	๓๕	คน	รวม	๖๑	คน
อายุ ๘๖ - ๙๐ ปี	ชาย	๑๒	คน	หญิง	๒๓	คน	รวม	๓๕	คน
อายุ ๙๑ - ๙๕ ปี	ชาย	๔	คน	หญิง	๗	คน	รวม	๑๑	คน
อายุ ๙๖ - ๑๐๐ ปี	ชาย	-	คน	หญิง	๑	คน	รวม	๑	คน
อายุมากกว่า ๑๐๐ ปี	ชาย	๑	คน	หญิง	-	คน	รวม	๑	คน

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด มีดังนี้

- ๑) รัฐบาล ๒ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนมหาชนะชัย และโรงเรียนอนุบาลฟ้าหยาดราษฎร์นิยม
- ๒) เอกชน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนผ่องแผ้วศึกษาปัญญาสุนทร
- ๓) ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนประถม ๑ แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด)

๔.๒ สาธารณสุข

- ๑) ร้านขายยา ๔ แห่ง
- ๒) อสม. ๙๙ คน
- ๓) ผสส. - คน

๔.๓ อาชญากรรม ข้อมูล ๑ มกราคม ๒๕๖๒ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

- ๑) คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ เกิด ๑ คดี
- ๒) คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เกิด ๑ คดี
- ๓) คดีรัฐเป็นผู้เสียหาย เกิด ๕๔ คดี

๔.๔ ยาเสพติด

ยาเสพติด ๕๐ คดี

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

เทศบาลตำบลฟ้าหยาด ได้ให้ส่งเสริมกิจกรรมสังคมสงเคราะห์กับประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ ตามนโยบายของรัฐบาล ดังนี้ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพฯ จำนวน ๖๒๑ ราย ผู้พิการ จำนวน ๒๒๔ ราย และผู้ป่วยเอดส์ที่ได้รับเบี้ยยังชีพฯ จำนวน ๔ ราย

นอกจากนี้เทศบาลตำบลฟ้าหยาดได้จัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบภัยด้านต่าง ๆ

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมติดต่อภายในเทศบาล มีถนนสายสำคัญ ๑๑ สาย ถนนเรียงแสนกรรฐ์เป็นถนนที่ผ่านชุมชน ย่านการค้ามีสภาพเป็นลาดยางคอนกรีตเสริมเหล็ก และคอนกรีตเสริมเหล็ก และผิวจราจรลูกรัง มีรถโดยสารสาธารณะเชื่อมโยงระหว่าง อำเภอ จังหวัด กรุงเทพมหานคร และมีรถจักรยานยนต์รับจ้าง

๕.๒ การไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขามหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นผู้ให้บริการด้านการไฟฟ้าแสงสว่างทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด

๕.๓ การประปา

การประปาส่วนภูมิภาค สาขามหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นผู้ให้บริการด้านประปาแก่ประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลเกือบทั้งหมด มีกำลังผลิต ๔,๓๒๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน โดยใช้แหล่งน้ำดิบที่นำมาใช้ในการผลิตคือ แม่น้ำชี แต่ยังมีประชาชนบางส่วนในพื้นที่เขตเทศบาลยังใช้น้ำจากบ่อบาดาลและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

๕.๔ โทรศัพท์

ในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด ไม่มีที่ทำการชุมสายโทรศัพท์ ประชาชนส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งปัจจุบันในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาดไม่มีตู้โทรศัพท์

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

มีสำนักงานไปรษณีย์จำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ให้บริการ อาทิ ด้านการรับ - ส่งจดหมาย พัสดุภัณฑ์ โทรเลขฯ พื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๑๐ ตำบล ในอำเภอมหาชนะชัย

๖. ระบบเศรษฐกิจ

๖.๑ การเกษตร

ด้านการเกษตรกรรมในท้องถิ่น มีพื้นที่ทางการเกษตรจำนวนน้อย ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ การปลูกข้าว มันสำปะหลัง และผักสวนครัว

พื้นที่ที่ใช้สอยทางการเกษตร

- ๑) ที่ดินทำนา ประมาณ ๕.๑๓๘ %
- ๒) ที่ดินทำสวนทำไร่ ประมาณ ๑๖.๒๒๒ %

จำนวนเกษตรกร

- ๑) เกษตรกร ผู้ทำนา จำนวน ๖๓๙ คน
- ๒) เกษตรกร ผู้ทำไร่ จำนวน ๒ คน
- ๓) เกษตรกร ผู้ทำสวน จำนวน ๙ คน

๖.๒ การบริการ

มีที่พักโฮมสเตย์

๖.๓ การท่องเที่ยว

กิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ดำเนินการในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด และ/หรือร่วมกันระหว่างหน่วยงานในแต่ละภาคส่วนของอำเภอมหาชนะชัย ได้แก่

- ๑) กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านประเพณี เช่น แห่มาลัยข้าวตอก บุญบั้งไฟ แข่งเรือ ฯลฯ
- ๒) กิจกรรมการแข่งขันกีฬาชุมชน ท้องถิ่น
- ๓) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- ๔) กิจกรรมการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๖.๔ การพาณิชย์/และกลุ่มอาชีพ

ประชาชนในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย รับจ้างทั่วไป และรับราชการ มีสถานบริการน้ำมัน ๓ แห่ง ตลาดสด ๑ แห่ง โรงฆ่าสัตว์ ๑ แห่ง ธนาคาร ๓ แห่ง ร้านสะดวกซื้อ ๒ แห่ง

- การพาณิชย์ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนบ้านฟ้าหยาด
- กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มคนทำมาลัยข้าวตอก

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๗.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชนนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ มีวัดพุทธศาสนา ๓ แห่ง และมีประชาชนบางส่วนนับถือศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม

๗.๒ ประเพณีและงานประจำปี

ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีและวัฒนธรรมของประชาชนจะคล้ายคลึง กับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจะปฏิบัติในทุกเดือน ประชาชนส่วนใหญ่เรียกว่า ฮีตสิบสอง คือ จารีตหรือสิ่งที่ต้องกระทำ กล่าวคือ

๑. เดือนอ้าย นิมนต์สงฆ์เจ้าเข้ากรรมฯ
๒. เดือนสอง มีการทำบุญคุณลานสู่ขวัญข้าว
๓. เดือนสาม (มื้อเพ็ง) ทำบุญข้าวจี บุญพวงมาลัยและบุญมาฆบูชา
๔. เดือนสี่ ทำบุญพระเวด
๕. เดือนห้า บุญตราสงกรานต์
๖. เดือนหก ทำบุญวันวิสาขบูชา บุญบั้งไฟ
๗. เดือนเจ็ด บุญเทวดาอารักษ์หลักเมือง
๘. เดือนแปด บุญเข้าพรรษา
๙. เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน
๑๐. เดือนสิบ บุญข้าวสารหรือข้าวสารท
๑๑. เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา
๑๒. เดือนสิบสอง ทำบุญขึ้นปีใหม่และบุญทอดกฐิน

๗.๓ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

การทำมาลัยข้าวตอก เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านฟ้าหยาดที่เกิดจากการทดลอง แก้วไขและสังสมของคนในท้องถิ่นมาหลายรุ่น จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่ตกผลึก คือ การนำเอาข้าวเปลือกข้าวเหนียว มาคั่วในหม้อดิน ใช้กำนกล้วยคนไปมาเพื่อให้เม็ดข้าวแตกเป็นดอก

ภูมิปัญญาจากชิ้นงานประการต่อมาคือ การร้อยดอกข้าวตอก หากร้อยให้ด้านที่มีสีเหลืองขึ้นด้านบนจะทำให้มาลัยนั้นมีลักษณะสีขาวอมเหลือง แต่ถ้าหากร้อยให้ด้านที่มีสีเหลืองนั้นคว่ำลง จะทำให้มาลัยนั้นเป็นสีขาว โพลน ประการสุดท้าย การร้อยต้องใช้เข็มสอยเท่านั้นเพราะหากใช้เข็มร้อยมาลัยจะทำให้ดอกข้าวตอกนั้นเกิดการแตกเสียหายได้ จากความสามารถในการร้อยมาลัยนี้เองจึงเป็นที่มาของประเพณีการแห่มาลัยรูปทรงของมาลัยก็นับเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้รังสรรค์ขึ้น โดยทั่วไปมีอยู่สองประเภทคือ มาลัยสายฝนและมาลัยผูกข้อ

ชาวบ้านฟ้าหยาดมีภาษาถิ่นเป็นภาษา อีสาน ภาษาถิ่นอีสานของประเทศไทยมีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาที่พูดที่ใช้กันในประเทศลาว แต่ภาษาอีสานก็ยังถือว่าเป็นภาษาถิ่นของภาษาไทย

๗.๔ สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

สินค้าพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อของเทศบาลตำบลฟ้าหยาด ได้แก่ มาลัยจิว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถสั่งซื้อและสั่งทำได้จากกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด เช่น สบู่ โลชั่น ข้าวอินทรีย์ ผ้าพันคอ ร้านจำหน่ายสินค้า OTOP

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๘.๑ น้ำ

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติไหลผ่านจำนวน ๑ แห่ง คือแม่น้ำชี หนองน้ำจำนวน ๒ แห่ง คือ หนองผำ หนองกล้า หนองอึ่ง สระน้ำ จำนวน ๑ แห่ง คือสระแวนฟ้า

๙. อื่น ๆ

เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

๑ ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดมีจำนวน ๕ ชุมชน คือ ชุมชนคุ้มโสมเหนือวัดฟ้าหยาด ชุมชนคุ้มพระเรืองไชย ชุมชนคุ้มผิงแดงพัฒนา ชุมชนคุ้มวัดหอก่อง ชุมชนคุ้มบ้านก่อ

๒ ข้อมูลด้านการเกษตร

ด้านการเกษตรกรรมในท้องถิ่น มีพื้นที่ทางการเกษตรจำนวนน้อย ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ การปลูกข้าว มันสำปะหลัง และผักสวนครัว

๓ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดมีแหล่งน้ำทางการเกษตร จำนวน ๑ แห่ง คือแม่น้ำชี หนองน้ำจำนวน ๒ แห่ง คือ หนองผำ หนองกล้า หนองอึ่ง สระน้ำ จำนวน ๑ แห่ง คือสระแวนฟ้า

๔ ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค)

เทศบาลตำบลฟ้าหยาดมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ เพื่อการอุปโภค บริโภค จำนวน ๑ แห่ง คือแม่น้ำชี